

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: The Provincial Library
Cor. Fritchard Ave. and McGre, Winnipeg, Man., Canada.

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

PIK V.

Ч. 82.

СУБОТА, 13. ЖОВТНЯ 1923.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, OCTOBER 13th, 1923.

№ 82.

VOL. V.

МЕКЛАКЛЕН І ЛІВІНГСТОН ЗНОВА УРЯДНИКАМИ 26. ДІСТРИКТУ "Ю. М. В."

СУДЯ Д. Д. МЕККЕНЗІ З НАЙВИСШОГО СУДУ В СІДНЕЙ ПРИВЕРНУВ МАЙНЕРСЬКИМ ПРОВІДНИКАМ ІХ ПРАВА.

СІДНЕЙ, Н. С., 10. жовтня. — Ден Лівінгстон, Джеймс Б. Меклаклен і інші члени усуненої езекутивної 26. дістриту "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка", є легально управлені бути урядниками "Ю. М. В. оф А." в цій дістрікті і завідувати всіми грішми, що були в їх розпорядженні до часу видання Луїсом розпорядку про їх усунення.

Іх легальне становище привернув в тутешнім найвищим суді суддя Д. Д. Меккензі, який скасував рішення судді Чисгола в Галіфаксі з дня 23. липня, котрого добилося від нього провізоричний президент Силбі Беррет.

Повисше рішення найвишого суду в Сідней якнайкраще показує, якою реакційною клікою є Луїс і інші юніоні бюрократи та яких негідних средств вони уживають в боротьбі з чесними робітничими провідниками в роді Меклаклена і Лівінгстона.

СТРАЙК ПОРТОВИХ РОБІТНИКІВ В ВЕНКУВЕРІ.

ВЕНКУВЕР, Б. К., 9. жовтня. — Портові робітники Венкуверу і долишньої Брітші Колумбії, включаючи місця над рікою Фрейзер, де ладується дерево — вийшли вчора на страйк, щоб домогтися від компанії сповнення своїх домагань. На страйк вийшло околом 1.500 робітників.

Робітники домагаються 90 центів на годину за звичайний час і \$1.35 на годину за овертайм. Вони жадають, щоб за певні річі платили після спеціальної скалі. Вони особливо домагаються 5 центів в годину бонусу для робітників при ладованню дерева. Вони жадають також, щоб всі чекири чекали до юні.

Компанії не хочуть платити більше як дотепер, себто 80 центів на годину і \$1.25 за овертайм. Вони не хочуть дозволити на те, щоб юніоні контролювала чекири. Також не хочуть дати бонусу для робітників при ладованню дерева. Тут уважають, що з 1.400-1.500 юніонних членів — околом 1.300 голосувало за страйком, наколи їх домагання не будуть сповнені.

Страйк застановив вивіз пшениці з Венкуверу.

Страйк портових робітників є тим грізний, що він стримає вивіз пшениці з порту. У венкуверським порті стоїть безчисно 9 морських кораблів та многио прибережних барок. Елевейтори заповнені пшеницею, а поверх тисяча вагонів зі збіжжєм знаходиться в дорозі з Брітші Колумбії і Альберти. Для них абсолютно нема місця в Венкувері.

ВИБРАНО РОБІТНИЧОГО МЕЙОРА МІСТА.

ТРИ РІВЕРС, Кве., 9. жовтня. — Артур Беттез, робітничий кандидат, зїстав вибраним вчора вечером мейором цього міста 323 голосами більшости від свого найбільшого противника Дж. Г. Робінсона.

ПРЕДСТАВНИК УКРАЇНИ В МІСІ ДО КАНАДИ.

МОСКВА, 19. вересня. — До Канади вїдїть авїси незadolго торговельна місця, при котрій буде представник і з України. Хто буде цим представником — покищо невідомо.

ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ В КОНВЕНЦІ ПАРТІИ ПРАЦІ.

ТОРОНТО, 9. жовтня. — Джеймс Сімсон, секретар Канадійської Партії Праці, зїстає уважений повідомити Артура Гендерсона, секретара Брітської Партії Праці, що канадійська партія вшле представника на конвенцію робітничих партій Брітської імперії, яка має відбутися в Лондоні на сідууючу весну.

ЖАДАЮТЬ СКОРОЧЕННЯ ГОДИН ПРАЦІ.

МОНТРЕАЛ, 10. жовтня. — Щоби не відкладати більше робітників від праці, робітники в льокомотивнім департаменті сїнарських шавів "Енгус" запропонували управі заведення 40-годинного тижня праці, замість 44-годинного тижня.

На початку минушого тижня відложено від праці 400 робітників. Тепер мається відложити 150 робітників.

РЕАКЦІЙНІСТЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІИ ПРАЦІ.

ПОРТЛЕНД, Орегон, 10-го жовтня. — Американська Федерация Праці, яка відбуває тут свою 43. річну конвенцію, завилася вчора рішучо проти вступлення на політичне поле через сформованню осїбної робітничої партії.

Конвенція 25.066 голосами проти 1.895 (1.618 не голосувало) одобрила звіт резолюційної комісії, який рекомендував відкинення чотирох резолюцій, пропонуючих участь федерации в політиці як зорганізованій незалежній партії.

Після дебати, в якій атаквано і оборонвано російське совітське правительство, конвенція відкинула вчора вечером резолюції, в яких пропонувано, щоби Американська Федерация Праці завїзвала правительству Заучених Держав до підприняття кроків, ведучих до відновлення торговельних зносин з Росією і евентуального признання совітського правительства.

КАЖЕ, ЩО УПАДОК НІМЕЦЬКИНИ НЕМИНУЧИЙ.

МОСКВА, 6. жовтня. — Комуністичний орган "Правда", обговорюючи в редакційній статті теперішнє положення в Європі, а зокрема політичну кризу в Німеччині, заявляє, що упадок капіталістичної Німеччини є неминучий.

ГОЛОДНІ НІМЦІ ЗАБИРАЮТЬ З ПІЛЬ КАРТОФЛІ.

БЕРН, Швайцарія, 9. жовтня. — З Німеччини доносять про щораз частіші случаи нападу банд робітників і мійського населення на поля засажені картофлями.

Деякі відділи перейшли швайцарську границю і вбирали картофлі з діля коло Базилей аж доки не прогнала їх поліція.

Про подібні події доносять з Шлезку і Саксонії, де банди з 500 до 1.000 осіб засипали поля з картофлями.

Яких 600 з тих "рабівників" арештовано в Явері і відставлено до касарень.

КОМУНІСТИЧНА "РОТЕ ФАНЕ" ЗАБОРОНЕНА.

БЕРЛІН, 11. жовтня. — Др. Геслер, мілітарний-диктатор Німеччини, суспендував на неозначений час комуністичний орган "Роте Фане" (Червоний Прапор), позак він проповідував генеральний страйк і підбурював краєву оборону до непослуху.

25 МІЛІАРДІВ МАРОК ЗА ФУНТ ШТЕРЛІНГІВ.

ЛОНДОН, 11. жовтня. — Коли нині отворилася лондонська біржа, на ній готовано за фунт штерлінгів 25 мільярдів німецьких марок.

ШТРЕЗЕМАН ДІСТАВ ВОТУМ ДОВІРЯ.

БЕРЛІН, 9. жовтня. — Вчора вечером райхстаг (парламент) ухвалив правительству Штреземана вотум довіря. Проти внесення голосували німецькі націоналісти, баварська народна партія і комуністи.

Резолюція за знесенням виняткового стану в краю і з окрема в Баварії — зїстала відкинена. Перейшло внесення соціалістів, яке одобрює становище правительства відносно виняткових мїр в Баварії.

ПРОТИ ЗАКОНПРОЕКТУ ШТРЕЗЕМАНА.

БЕРЛІН, 10. жовтня. — Націоналісти і комуністи в парламенті, голосуючи спільно, вспіли йти добути відложження до четверга третю частину уповажуючого законопроєкту канцлера Штреземана, яким надається йому широкі права в диктованню мїр для економічного відбудови Німеччини.

НАЦІОНАЛІСТИ ВИЙШЛИ З РАЙХСТАГУ.

БЕРЛІН, 11. жовтня. — Нині по полудни райхстаг 253 голосами проти 97 ухвалив перший параграф правительственного уповажуючого законопроєкту. Другий параграф ухвалено також; однак коли законопроєкт прийшов під остаточне голосування як цілість, вся націоналістична партія вийшла з палати. Цей крок оставив парламент без потрібного кворуму і райхстаг відрочено до суботи, коли сподїється послідного голосування над законопроєктом.

ЦЕНЗУРА В НІМЕЦЬКИНИ СКАСОВАНА.

БЕРЛІН, 10. жовтня. — Міністер оборони Геслер відтїгнув декрет, яким наложено було цензуру на військові новини.

ЗАСУД. ФРАНЦУСЬКОГО КОМУНІСТА КАШЕНА.

ПАРИЖ, 5. жовтня. — Провідник французьких комуністів посла Марсель Кашен зїстав вчора засуджений на 6 місяців в'язниці і на заплачення 2.000 франків кари. Його обвинувачувано за підбурювання жовнів до непослуху.

Справа Кашена тягнулася вже від 15 місяців, коли сам Кашен перебував в Москві. Кашен вернув до Парижа і прибув до судової саї якраз в часі, коли відчитувано присуд.

На подібну кару зїстав також засуджений другий визначний комуністичний провідник і посол до французького парламенту — Вейян Кутюріє.

Оба засуджені внесли відклик до апеляційного суду.

ФРАНЦУСЬКИЙ ГАРНИЗОН ЗМАСАКРОВАННИЙ.

ДАКАР, Французька Західна Африка, 9. жовтня. — Сюди доносять про масакру гарнізону французького посту 60 миль на північ від Тімбукту. Масакра мада місце дня 29. вересня.

Уоружені тубильці, маючи околом 300 рушниць, окружили пост в часі несприятності командуючого офіцера і після сім-годинної облоги вигубили гарнізон, зложивий з 60 енегалських жовнів і одного тубильчого офіцера не в службі.

Французький генерал-губернатор Західної Африки організує проти ворогобників експедицію.

ДЕМОНСТРАЦІЯ КОМУНІСТІВ В ПАРИЖІ.

ПЕРПІНІАН, Франція, 6. жовтня. — Французькі і еспанські комуністи під проводом Анрі Марті і його брата Жана уладіли вчора вечером демонстрацію на знак протесту проти процесу, який розпочався в Еспанії проти співучасників замордовання еспанського премьера Дата.

Під звуки "Інтернацоналу" демонстраційний похід удався під еспанський консулят, де підношено олакки проти фашистської диктатури в Еспанії. Деякі демонстранти почали наступ на консулят з наміром його здемолювати, але до цього не допустила поліція, яка приневолила демонстрантів розійтися.

СЕСТРА СІЧИНЬСЬКОГО УБИЛА УКР. ПОПА.

ШКАГО, 7. жовтня. — Нині рано Емілія Струтинська убила тут в церкві місцевого греко-католицького попа Василя Стецюка, віддавши до него підчас сповіді кілька вистрілів з револьєра.

Емілія Струтинська є жінкою греко-католицького попа Николая Струтинського і сестрою Мирослава Січинського. Вона зізнала на поліції, що убила Стецюка з пїмсти за те, що він в пїдступний спїсїб мав дістатись на парохію в Шкаго, усунувши зївтам її мужа.

ДО АЛЬБАΝІИ ПРИБУЛА НОВА ІТАЛІЙСЬКА МІСІЯ.

САНТІ КВАРАНТА, Альбанія, 9. жовтня. — Вчора вечером прибули сюди члени нової італійської делегации, яка буде помагати в визначуванні грецько-альбанської границі.

На чолі делегации стоїть генерал Газзера. Вона займає місце делегации, що була свого часу замордована коло Яніни.

Делегация відїхала сейчас до Яніни. Там вона стрїне французьких і брітійських членів пограничної комісії і разом з ними розпочне працю по визначуванню границі.

ГРЕКИ НЕ ВИННІ ЗА МОРД В ЯННІ.

ЛОНДОН, 5-го жовтня. — Міжнародна комісія, зложена з японського, англійського і французького полковників, скінчила своє слідство в справі замордовання члєвів італійської місії на пограниччю Греції і виготовила звіт, в яким заявляє, що грецькі власти не доносять найменшої вини за доконаний злочин. В звіті між иншим говориться, що італійська делегация кілька разів відкинула пропозицію грецьких властей в справі військової охорони.

Члєни міжнародної комісії висказують своє обурення іза того, що рада амбасадорів, не чекаючи звіту комісії, приказала Греції виплатити Італії 50 мільонів лїр відшкодовання, яке її зовсім не належиться.

"РЕВОЛЮЦІЯ" КОНСЕРВАТИВІВ В ПОРТУГАЛІИ.

МАДРИД, 5. жовтня. — В північній Португалії вибухла "революція". В Оporto проголошено военний стан. Три полки піхоти і полк кінноти патрулюють вулиці тої міста.

Полковник Карвал зїстав раніший бомбою.

Зеліничі робітники проголосили генеральний страйк. Всяка комунікація з Лісбою перервана.

Причиною "революції" є опозиція консервативів до нововибраного президента Гомеза.

(Послїдні доносення кажуть, що "революція" консервативів зїстала здавлена.)

ВІД ВІДДІЛУ ЖЕНЩИНО-РОБІТНИЦЬ В ВІННІПЕГУ.

Очим повідомляється всіх товаришок, членкинь нашого Відділу і тих, що приходять на відчити устроєвані нашим Відділом, що вечір наших зборів зїстав перенесений з середи на понедїлок. Від тепер адміністратійні збори нашого Відділу і устроєвані нами відчити будуть відбуватись в понедїлок вечером.

Заряд Відділу.

МІСЯЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ Р.З.Т. В ВІННІПЕГУ.

Очим повідомляється всіх членів відділу Робітничого Запомогового Товариства в "Вінніпегу", що місячні збори відділу відбудуться в недїлю 14. жовтня ц. р. о 2-й годині по полудни. Кождий член відділу Р. З. Т. повинен колюче явитись на збори, так як є дуже важні справи до полагодження.

Товаришів, котрі хотять вписатись до Р.З.Т., радо вїтаємо.

В РУМУНІИ ВИКРИТО ЗАГОВІР ФАШИСТІВ.

БУКАРЕШТ, 9. жовтня. — Румунське правительство сповїдає про викриття фашистського заговору на життя премьера Братїяну і п'ятьох міністрів. Замордовання міністрів мало відбутись нині.

В звязку з викриттям заговору переведено многио арештованів.

УКРАЇНІЗАЦІЯ ШКІЛ НА ПОЛТАВЩИНІ.

З загального числа 2.040 шкіл на Полтавщині зукраїнізовано в останніх місяцях 1999, а в цьому числі всі сільські школи. Апарат Окружних Комітетів Народної Освіти зукраїнізовано зовсім. Губернїальна Народна Освіта звертає особливу вагу на вивчення по школах української культури. По всіх школах вводиться науку краєзнавства, як новий предмет науки.

НОМІНАЦІИ В ПІВНІЧНИМ ВІННІПЕГУ.

Минушої среди відбулась номінація кандидатів для надходячих виборів в північній Вінніпегу, спричинених назначенням посла цього округу МекМоррея генеральним прокуратором Канади. Іменовано чотирох кандидатів. Ним є:

Алдерман А. А. Гіпс, з Независимої Партії Праці.

Е. Дж. МекМоррей, з ліберальної партії.

Дж. А. Мартін, незалежний робітничий кандидат.

Г. Гігейчук, незалежний. Кандидатури двох послідних виникли несподівано в послідній хвилі.

БУДУЮТЬ ЕЛЕВЕЙТОРИ.

МОСКВА, 9. жовтня. — В полуднево-східних околицях Радийського Союзу буде збудовано 1.800 елевейторів на збіжжа. Замовлення на част з них дано канадійським контракторам.

УВАГА! "ГЛИТАЙ АБО ПАВУК" В ВІННІПЕГУ!

ВІДДІЛ ЖЕНЩИНО-РОБІТНИЦЬ ПРИ СТОВ. УКР. РОБІТНИЧИЙ ДІМ В ВІННІПЕГУ

в СУБОТУ, ДНЯ 13-ГО ЖОВТНЯ Ц. Р. В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

одну з найкращих драм славного українського артиста зі співами і танцями М. Л. Кропивницького п. н.:

Глитай або Павук

В драмі "Глитай або Павук" змальовується селянське життя. Вона наскрізь интересна і займаюча. Відділ Женщин-Робітниць докладає всіх старань, щоби штука випала як найкраще. Обовязком всіх женщин-робітниць як і робітників прибути на це представлення якнайчисленніше і запросити своїх знакомих.

ЦІНИ МІСЦЬ: 55, 40 і 27 ЦЕНТИВ. ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ. ПАМ'ЯТАЙТЕ — СУБОТА 13-ГО ЖОВТНЯ!

Заходом Драматично-Співачього Гуртня при відділі Стов. Укр. Робітничий Дім в Вінніпегу устроєтся

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 14-ГО ЖОВТНЯ Ц. Р.

В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

КОНЦЕРТ

ПРОГРАМА:

- Інтернаціонал — — — — — відспіває мішаний хор
- Поклік — — — — — віддекляме М. Берншкка
- Коломїя — — — — — відспіває І. група дічат у супроводі гри на мандолїнах.
- На зорі — — — — — віддекляме М. Мандик
- У полі, гей у полі — — — — — відспіває І. група дічат у супроводі гри на мандолїнах.
- Як би мені намисто — — — — — відспіває Г. Шевчук
- Двїро реве — — — — — мішаний хор у супроводі гри на мандолїнах
- Вальс — — — — — дуєт на скрипці і пані — виконають А. Мишак і А. Мандик.

ПРИХОДІТЬ ГРОМАДНО НА ОЗНАЧЕНИЙ ЧАС!

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ВСТУП ЗА ДОБРОВОЛІЙНИМИ ДАТКАМИ

В СУБОТУ, 20 ЖОВТНЯ ДРАМ.-СПІВ. ГУРТОК ПРИ У. Р.Д. ВІДІГРАЄ "НАЗАР СТОДОЛЯ" І "ВЕЧЕРНИЦ".

Заряд відділу Р.З.Т.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.
Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Створення "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік \$4.00
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Неповищення в газеті рукописів не зберігається, щоб не аркушеватись внаслідок зливання, що може з'явитись у разі не повнішення та відсутності поштової марку на її пересилку.

ПОЛОЖЕННЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Про те, як стоять тепер справи на Радянській Україні, кождому без сумніву цікаво довідатися. Це тим більше, що капіталістична преса цього світа, а з особа українська протиробітничая преса, представляє погляди на Радянській Україні і взагалі в Радянський Союзі — в як найчорніший світлі. Після цієї преси виходить, що на шай земський кулі нема гіршого місця, як власне Радянській Республіки. Тому вісті з достовірного жерела про положення на Радянській Україні і для кожного дуже інтересні і важкі.

Очевидно ми не маємо тут на думці давати детальний огляд положення в У.С.Р.Р., бо такою у нас нема навіть під руками. Ми хочемо лише поділитися з нашими читачами тими відомостями, які ми отримали від товариша, що обідав недавно майже цілу Україну і часті Росії. Відомості ці, розуміється, торкаються лише деяких сторін життя на Україні.

І так перше відрядженні явище, про яке писав згаданий товариш, це відбудова міст на Україні, особливо Харкова. В Харкові іде такий рух з відбудовою зруйнованих горожанською війною домов та напружені вулиці, що місяцями не можна перейти вулицю. Київ є культурним центром України і найгнірнішим містом, яке наш кореспондент бачив в Радянських Республіках. Одеса потерпіла найбільше зі всіх міст на Україні і найменше в ній признаков відраджень. Але і в Одесі є кілька великих українських шкіл. Катеринослав відроджується. Многі фабрики працюють.

На Україні народжуються молоді, боєві сили, свідомі свого революційного завдання. За 4-5 літ Україна буде до незалежності. Коли-б лише в Польщі вибухла революція, щоб до України прилучити Галичину.

На Радянській Україні і верхові 20,000 Галичан, молодих хлопців, що утікли з польського війська та взагалі з під польського гнету. Це є здоровий і свідомий молодий елемент. Шкода тільки, що на початку їм приходить бідувати і на Україні. Але будучість перед ними. До послідного часу ним ніхто не опікувався, або опікувався дуже мало. Тепер на них звернено більшу увагу. В Харкові дають їм один будинок і обіцяють другий. Засновано клуб Галичан. Радянська влада іде тепер їм на зустріч.

Гурток молодих Галичан є на університеті ім. Артема в Харкові. Наука відбувається там в українській мові, а лише 8 годин на тиждень в російській. Історію викладає на цим університеті Галичанин проф. Ярославський.

На Україні є також багато "старих" Галичан, які прибули ще попередими роками і займають тепер там відповідні становища.

Ща закордонна група українських есерів (соціалістів-революціонерів), за винятком "батька" Грушевського, є в Харкові. Всі вони розійшлись по кооперативах, а деякі з них є в відповідних становищах. Мід іншими, Чечель працює в науково-технічній відділі Української Ради Народного Господарства; Жуківський у Всеукраїнській; Зеліньок (молодший) в Вукопеліці. Шрад до недавня працював в українській торговельній місії у Варшаві. Пого хотіли назначити в Англію на такий самий пост, але він вперся їхати на Україну. Тепер є в Харкові і вже працює. П. Христук працює в Українбанку; там працюють також Аркадій Степаненко і Андрій Річицький (упакуєт).

Відомі з процесу в Києві бувають міністри Голубович і Лизанівський, за приводу засуду яких так кричала українська чорна сотня, знаходяться на волі і також працюють: Голубович в Раді Народного Господарства, а Лизанівський є завідувачем кооперативного видавництва "Рух". Хоч їх і засуджувало було щось на 5 літ кожного, однак після засуду вони сиділи лише по одному тижневі. Наш кореспондент говорить з Лизанівським. Він запитує:

— Як Вас освободили і на яких умовах?
— На яких, — відповів Лизанівський. — Закликали нас і сказали нам, що ми вільні.

Андрій Річицький, крім роботи в Українбанку, редагує ще журнал "Знаття" в українській мові, який видає "Хазяїнство Довбасу". Він послідними часами написав кілька книжок: "Революція в колоніях", "Життя Карла Маркса" і про Т. Шевченка.

Взагалі, хто хоче чесно працювати на Україні для добра працюючих, хоч, що правда, і в не дуже ще легких економічних умовах, той має змогу працювати.

Життя на Україні кращає. Відчувається тільки брак текстільних товарів. Хліба на Україні в цим році є досить. Харчі в Києві, Харкові два рази дешевші, чим в Москві, а в Одесі і Катеринославі навіть три рази дешевші.

Наш інформагор був і в аграрній культурній комуні в Мигаєво, що вихлаа свого часу з Канади. Про її життя-буття пише він оце: Мигаївці будують хати та магазини на збіжжя. В цим році вони збірли 28,000 пудів збіжжя. Озимина їм дуже добре вродила, але ярина, за винятком вієса, висохла. Ячмінь дуже слабенький, а гречка і кукурудза зовсім пропали. Мигаєвські комунари мають велику симпатію серед доколичного населення. Правительством видало їм оружя для самооборони. Недіями вони вчаться військових вправ. Час від часу їздять грузовиком до Одеси.

Такі відомості про положення на Україні отримали ми від наочного свідка.

Одним із найбільше інтересних фактів є той, що пп. ексміністри Голубович, Лизанівський і Ко., які були засуджені на кількалітню в'язницю, підходяться на волі і працюють в радянських установах. Цей факт цікавито збиває брехні української чорної сотні, що радянська влада переслідує всю українську інтелігенцію. Виходить, що коли інтелігент не належить до ніякої банди, ані не є співучасником протидержавного заговору, а лише працює на культурній полі, то він має повну свободу, хоч і не є комуністом. Про це найкраще свідчить не лише історія з Голубовичем, Лизанівським і Ко., але й з Сергієм Ефремовим. Коли в 1920 р. прийшли до Києва Подяки з

Петлюрою — Ефремов кричав: "Слава Польщі!" А помімо цього він працює нині на Радянській Україні і йому волос з голви не спаде. Значить, що радянська влада є дуже толерантна навіть супроти буких перетворіючих контрреволюціонерів, як що вони нині не виступають проти неї.

"Нуп" в Галичині.

Нова українська подітка, або скорочено Нуп — відрізно починається з дием 14. марта ц. р. Нуп-овці з "Діла" мокрим рядном накрили були хлібоїда, "посла" Ількова, за його лист до генерала-премієра Польщі — Сікорського в справі Східної Галичини. А вже як рано містили "трудовики" (у своєму органі) заяви інших чотирох "послів", галицьких хлібоїдів — про те, що згадалий лист посла Ількова є його чистою особистію ініціативою! Дійшло до того, що та завач чотирох "послів" була ще й сфотографована: людість Галичини мала змогу з трудювничої преси ознайомитись і з характером руки (почерком) хлібоїдів.

Картаючи Ількова за його зрадничий лист до Сікорського, нуп-овці невдоволя, після всеіродної своєї присяги кодо Святицьорських мурів — "нікоган не згодитись на польське ярмо", і собі пішли його слідати. Вони ідеологію української самостійності і собі розпочинають (звичайно під крилами білого орла) той "Нуп".

Нуп має своєрідну прикмету: це — цікавите незадоволення. Хлібоїди кривим оком позирають на трудювників; тіж останаці неминяють нагоди, а би не шпигнути Ількова. Перший й другі, тримаючись біблійної засади, що "худобин на знає яєска господаря свого", однаке гнутьсь коло того польського сєльства. Незадоволені нуп-ом не лише політики, що мають образ худобин, але й — політики господарі теж не мають задоволення. Та й не диво. Адже з ляхів господарі, навіть на своїй власній землі, погані; що-ж торкається господарювання на чужій землі, то воно й поганіше. А поганому господареві й найбільше покірненська худобина не догодить.

"Трудювники, що афішується, як неополітні, ієвни володарі українського сєла, не зближаючи на свої накупівляні і влаштуванія зіблї, роблять тає вражіння; що не можна оперити задоволюванню, що ціла та партія є маркзом." Таку ось оцінку нікчемності трудювничій партії дає польський орган "Газета Львовська" в статті "Перед пробою" (ч. 205 з 11. версєня ц. р.). Сама назва статті тїє дає багато до мислення: очевидно, крім платонічних бажань польської автономії, нуп-овці наші чинили вже пробу більш реальної утвєдської політики. Але, здавдо вже видма нікчемність "автономістів" і їхні турбу про відкаляють.

Та чим де є такий господар, щоб коли-неколи та й не пошкодував за худобіною? Хоч воно й німий язык, а все-ж такий працює на тебе!.. Ото-ж і господар-лях не без серця... Польський шляхтич у тїй же статті "Перед пробою" відкається, що орган "трудювників" "Діло" є по пролетарський мізерне, в той час, як соціалістична преса Галичини в гарному стані. Висловлюючи ті жалї, шляхтич лякається й самим фактом, що У.С.Д.П. заволодїла й сєльськими масами.

Як бачимо банкрутство трудювничої партії повне. А банкрутві — так водиться вже воно — можні сєла сєго не навидити. І польська ненависть пририрство до наших трудювників подвійні.

"Що нам з того, що причичкивали ви до наших яєсел? А мас українських так і не привели за собою... У, нікчемні! Геть від коритал!.." Оттак польський шляхтич копає ногою наших "автономістів"... Чим тільки може мстити їм за бесиладель, що теж не потрапили привести за собою до панської обори українського народу — Галиччини, Волині й Холмщини. Наслїди тїє панської помсти так

КАПУСТЯНІ ГОЛОВИ.

(Як я читаю газету "Народну Волю".)

На днях оце яри помочи одного Канадійського товариша я дїстав цілу купу українських часописів з Америки і з нашої Галичини.

Про галицькі часописи і про те, яке вони зробили на мене вражіння, я напишу другим разом, а сєгодня я хочу написати про одну тільки газету, про "Народну Волю".

Пишу в першу чергу про неї тому, що розпакувавши пакунок, вона ("Народна Воля") була першою, яку я розложив і почав читати.

"Кінька чека Дзержинського" — "Росіяни плянууть збільшити резерву армії". — "В совїтських школах виковують офіцерів" і т. д. і т. д. Читаю і сміюсь, видержати не можу. Відкаля в них така "правдива" інформація? — думано.

От біди ті люде, що лише що газету читають.

Читаю далї статті. Перша про американських капіталістів визискувачів. Не доробує, значить, працюючому народові в демократичній країні.

Читаю далї "Годїс з повітї" (настрої в Галичині). Автор статті Др. К. Т. — в плаче-скажить, що в Галичині ніхто не веде роботи.

А де-ж патріоти, де шїри робітники "ніенькі"? — думано. Ех! Сіліні і лахї ви, доктори, кої не бачите і не чуете про невину роботу, що-приводиться на ваших очах.

Читаю далї: "Гіл "робітничо-сєльське" владно". — Ну, і цікаві рїчі з Радянської України. Так і повірив би, як би сам не жив на Радянській Україні та не бачив своїми очима, що тут твориться. Повірив би, а так читаю і сміюсь.

Подають за "Пролетарсько-Правдою", та вони бідняки

СЕЛО НА С.-Г. ВИСТАВІ С.С.Р.Р.

Всєсоюзна, сєльсько-господарська вистава в більшости присвячена сєлі, тобто сєльському господарству. Павільони економіки, полєводства і інші повні матеріялів, які характеризують майже виключно сєльське господарство. Назвичайною є картина відділу животноводства, де разом з видатними чистокровними тваринами стоять звичайні сєльські конї та корови, які змїли пристосуванїя до тяжких обставин сєльського господарства.

Старе сєло.

Сєло має свій самостійний окремий відділ — "Сєло". Вже з Кримського моста (що іде через Москву ріку) видно групу дрібних будівель, частина яких покрита соломою, частинна гонгами, тут є збірка сучасних сєльських дворів, рїжних районів С.С.Р.Р. Всього збудовано 10 дворів. Двори мусять виявляти самостійні господарські райони С.С.Р.Р. Виянок зроблено тільки в двох випад-

ках — щоб показати пережитий побут півночі і того "зубоженного центра", на якому довгий час держалася економіка Росії (курна їзба Калужської губ.). Решта 8 дворів виявляють північний лісний район (вологдський двір), північно-західний озерний край (новгородський двір), північно-східний край (пермський двір), центральний не черноземний район (московський двір), лісо-стєповий хліборобський район (пензенський двір), стєповий середно-чорноземний район (воронїжський двір), південний черноземний густо заселений (український двір) та південний черноземний мало заселений — Кубанський - чорноземська область. Таким чином в "Сєлі" представлені всі основні райони крім Поводжа.

Основне завдання цієї частини "Сєла" є — дати цілковиту увагу про те, що таке сєльське господарство і яке воно рїзноманїтне на європейських просторах Радянських Рєпуб-

лік. Двір є центром господарства, яке єміщує в собі худобу, знаряддя та господарські будівлі і т. д. Крім того до кожного двора додано графічну розроблений бюджетовий нарис.

Малюнки ці дають увагу про склад капїталів, про розмір землекористування, про взаїмовідношення ґрунтів та культур і т. д. Особливу увагу звернено на розподїл праці в годинах, які практично затрачується в окремі періоди сєльсько-господарського року. Як що до цього додати, що в кождїм дворі поселенї 1 або 2 чоловіки відповідної губернії, що хата обставлена з побутовими подробицями і всіма рїчами хатного ужитку, що майже в кожкій хатї демонструється характеристичний для кожного району хатний промисел, то сучасне сєло стоїть як на долонї.

Нове сєло.

Крім цієї частини сучасного сєла є на виставі ціла осєля "Нове сєло", де роззняно два завдання: дати увагу про найбільше поліпшене господарство про ту сєльську громадськість, без якої неможливий поступ сєльського господарства та життя на сєлі.

Поліпшені двори показують будівлю з поліпшенням основним планом, з деяким збільшенням простору з новими будівельними матеріялами, звернено також увагу і на внутрішнє убрання хати. Поліпшені двори — це зразкові будівлі для півночі, центральної та південної смуги С.С.Р.Р.

Комуна.

Господарство - комуна дає зразок жилого двора, де ми бачимо особисті квартири, помешкання загального користування і всі дворові господарські будівлі, а також майстерню, в якій використовується зайва для сєльського господарства праця.

Дім сєлянина.

Дім сєлянина — місце, де сєло може задовоудити свої культурно-освітні та культурно-політичні потреби, — це просторий будинок, де є сєлі, бібліотека-читальня, ідеяня, чайна і помешкання для клубової гурткової роботи.

Агропункт.

Агрономічний пункт — зразкова будівля, яка забезпечує нормальну організацію агрономічної праці на сєлі. Нарешті останнім громадським будинком є кооперативна молочаня, в якій весь час вистави показують роботу по переборї молока.

Ось в коротких рисах зміст того, що уявляє з себе відділ "Сєло". Основним завданням його організації було начібно показати сєлянам, які складають голову скількість відіудувачів вистави — рїзноманїтність сєльського господарства, яке існує в С.С.Р.Р., дати пізнати ті поліпшення, які можливі в цьому господарстві і нарішати дати увагу про ту сєльську громадськість, без якої неможливе сєло завтрїшного дня.

Н. Мілїн.

"КОСМОС"

:---: У КРАЇНО-АМЕРИКАНСЬКЕ :---: :---: ВИДАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО :---: :---:

Досї вийшли з друку слїдуєчі книжки Видавничого Товариства "Космос":

ТЕОРІЯ ІСТОРІКОГО МАТЕРІАЛІЗМУ. (Н. Бухарин.) 325 сторїн \$2.00

КАРЛ МАРКС, ЙОГО ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ. (Ю. Стеклов.) 112 сторїн ..... .25

ЧЕРВОНА ЗОРЯ (УТОПІЯ). (А. Богданов.) Друге, переглянуте видання. Переклад Ост. Нїтки, ілюстрації Ів. Бабія. 160 сторїн .25

ПОРАДНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. (Проф. О. Снявський.) 150 сторїн ..... .35

МАТЕРІАЛІЗМ—ФІЛОСОФІЯ ПРОЛЕТАРІАТУ. (Горьв.) 112 сторїн ..... .25

ЗАРОБІТНА ПЛАТА, ЦІНА І ЗИСК. (Карл Маркс.) ..... .20

Замовлення на ці книжки разом з грїшми посїлайте до:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts. — Winnipeg, Man.

ЦІННА КНИЖКА

Кождий український робітник в Канаді повинен мати в своїй бібліотечі і користати з цінного наукового твору Олія Липперта п. н.

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ.

Книжка обнимає 400 сторїн друку більшого формату, зі 112 ілюстраціями, напечатана на книжковій папері. На українську мову переклав П. Дятлів.

Ціна цієї книжки \$2.50.

Для відділів і філій Ств. У.Р.Д. та відділів У.С. Р. П.К. чїткі за половину ціни.

Замовлення посїлайте на слїдуєчу адресу:

J. Boychuk
21 Denison Ave.,
TORONTO, ONT.

*) Підкрєплення "Слово". — М. Л.

М. ЛЮБЧЕНКО.

УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЯ.

СПРОБА ІСТОРИЧНОГО НАРИСУ.

1. УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЯ І ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА.

Коли бій програв, і переможні проводирі біжать, масам залишається два виходи: або скласти зброю, віддаючись на милість переможця, або, звязавши одного разу свою долю з долею проводирів, тікати разом з ними. Страх перед незаним, жевріння надії на поворот до кращого і задуреність темних мас гаслами проводирів, цілком природно штовхають їх у бік другого виходу. І в обставинах громадянської війни на Україні, коли з одного боку проводирі націоналізму цілком володіли лєксікою розпадених совінізмом мас, а з другого — протягом кількох років перемога тієї чи іншої сторони ніколи не була остаточною, — велика кількість темних, задурених брехливиими гаслами людей не могла відірвати свої долі від долі свого клясового ворога і пішла за ним: в табори Польщі, лани Румунії, діси Бразилії. Цим і пояснюється, що українська еміграція численно перевищувала кількість партійних дрібно-буржуазних сил, які активно провадили боротьбу з повстанням пролетаріату. В еміграції опинилися не самі лише еседеки з еседами і хлібороби з есефами, а й велике число безпартійної трудової інтелігенції і навіть справжніх представників селянства, втягнутих у боротьбу проти своїх власних класових змагань. Тільки володіння, з одного боку, цими інтелектуально-розвинутими й прихильними для всілякої агітації елементами, а з другого — живою безпартійною силою грецькою — дало змогу еміграції не тільки претендувати на роль активного чинника громадянської війни, але й полекди фактично відігравати цю роль. Такого великого козиря не мала в своїх руках, напр., еміграція часів великої французької революції; цей козир у російської еміграції набув характеру виключно ідейно несподорядкованих проводирів військової таборової сили, тоді як українська еміграція спромоглась улаштувати ідейний зв'язок з контрреволюцією на самій території України, впливаючи тим на хід соціальної боротьби, як агітацією, так і перекідкою озброєних відділів і грошевих засобів.

Соціально складаючому українська еміграція, між іншим, і рижиться головним чином від еміграції російської. Ніколи й нігде так химерно не перепліталися соціальні з національними, як підчас громадянської війни на Україні; коли еміграція з Росії мала характер виключно соціальної, то націоналізм тимчасово хазів України, задурюючи і розпалюючи совінізм голови ріжних верств населення, зробив те, що в еміграції опинилися й такі елементи, соціально споріднені котрим в Росії звідти не втікали, а знаходили змогу, після певної необхідної доби саботажа, співробітничати з радянською владою. У той час, як трудові інтелігенція й дрібне міщанство з Росії не тікали та кінеш-кінеш зорубилися толерантними до влади, подібні групи в нас, під впливом націоналістичного чаду, жадного відношення не маючи до партійних угруповань, з якими боролася комуністична партія, безглуздо емігрували, ускладнюючи наші культурні й господарські завдання, а собою змінюючи закордонні бази імперіалістичної інтервенції та сприяючи розвитку бандитизму на Україні.

"Еміграція — сироба сили народу і доказ слабости його", — так характеризував якийсь невідомий філософ з емігрантського збірника* ту велику хвилю, що чотири роки намагася шкодити нашій творчій роботі. Це надзвичайно влучний афоризм, коли брати нарід в тому ньско-патріотичному розумінню, з яким підходили до його демагоги з соціалістичних і демократичних таборів. Протягом цих чотирох років український "нарід" — від гетьманства до укаїстів — пробував свою силу; ці чотири роки еміграція дала блискучий доказ його безмежної слабости і браку яких цебудь державних чи хоч організаційних здібностей. Той же самий емігрантський філософ, якого в жадному разі не можна обвинувачувати в найбільшій, каже далі: "Емігрант, як дитина: причину еміграції шукає все в чужині, а забуває про свої власні гріхи". Так, крім сроб довести свою силу, емігрантський "нарід" на протязі чотирох років ще шукав у других причини своєї вигнання з обитованої землі, замість повернутися до самого себе; і лише ті, що мали мужність знайти в своїх власних гріхах ці причини, тільки вони довели силу; решта еміграції демонструвала перед усім світом свою слабкість і нікчемність.

Та для цього шляху — від першого емігранта до першого поворотця — треба було майже чотири роки. Починаємо історію української еміграції з менту залишення військом Директорії Київа (1. лютого 1919 р.), хоча перший емігрант перейшов кордон України навіть трохи раніш, підчас ліквідації гетьманщини (грудень 1918 р.). Та хлібороби, що на чолі з гетьманом Скоропадським втікли до Берліна, користуючись прихильною допомогою німецького окупаційного війська, коли воно залишало Україну, були лише щасливим одиначем. Обачні люди з великими кишенями почали виділяти за кордон ще перед повстанням гетьмана, маючи перед собою відкритий шлях на Німеччину й розчарувавшись у державних здіб-

ностях Скоропадського й Лизогуба, і тому втечу хоча-б і більшої купки цих представників великої буржуазії не можна вважати за початок тієї величезної хвилі, що викинула в Європу кілька десятків тисяч української інтелігенції, розкидавши її по найгілпших закутках, шпурнувши навіть в Аргентину й Египет.* Ця хвиля тягнеться з лютого 1919 р. аж до початку 1922 р., бо ще в 1922 р. окремим купкам українських громадян, котрі мали підстави нелегально залишити Україну, належали перейти кордон, головним чином — до Польщі, з огляду на особливу прихильність тодішнього уряду нашій сусідки до української еміграції. Грудень 1918 р. ще тому не вважаємо за початок української еміграції, що з України через Польщу в Берлін і трохі пізніше — морем через Одесу втікала тоді виключно велика буржуазія, для існування котрої навіть "демократична" петлюрівщина з її псевдо-демократичними гаслами уявляла серйозну небезпеку. З головною хвилею еміграції ця буржуазія мала не багато спільного, за кордоном складала окрему групу, була завжди відмінною в своїх політичних планах і соціальних змаганнях. Не треба забувати, що більшість київських і одеських втікачів складала не власне українська буржуазія, народжена за часів прототифів і суєзифів, а загально-російська, яка, видершись з Радянської Росії, трохі відпочила й підготувалася на Україні.

Емігрантська хвиля без перерви тече протягом аж двох років. Кожда інтервенція в свій історію початку сприяє тимчасово падінню цієї хвилі, в своєму кінці — її піднесенню. Підчас радянської влади 1919 р. українські інтелігенції улаштувалися в містах, яким загрожувала петлюрівська влада, та після приходу туди петлюрівського війська або банд користувалися відчиненим віком, аби втікати за кордон. Деякі інтелігенції з її важким націоналістичним пригіченням сприяла відливу значної частини інтелігенції, що тікала до Винниці й Кам'янця. Таким чином, крім емігровання від соціальної революції, від влади Рад, спостерігалася й емігровання від ворога національного.

Невдалий польсько-петлюрівський похід 1920 р. відволік з Правобережжя України остаточно велику хвилю еміграції. Далі вже еміграція, як стихійне явище, не існує і має характер випадковий — втеча переслідуваних радянською владою, або тих, що з якихось причин чекали переслідування. У тому-ж 1920 р., вже після повернення радянської влади на Правобережжя, важкий економічний стан та відведення адміністраційного й фінансового центрів спричинилися до неможливого становища більшої частини інтелігенції, що працювала в галузі освіти; в наслідок цього було явище, відоме під назвою "тія на село". Ця тія, відволікаючи з міст рештки української інтелігенції, укомплектувала нові кадри еміграції; цьому до певної міри сприяв бандитизм, що вбивав у себе з сія до інтелігенції і після чергового невдачі перекидав її за кордон, у гостиню Польщу.

VII. Всеукраїнська конференція К. П. Б. у зафіксувала певні помилки попередньої політики радянської влади в національній галузі. Ці помилки, чи мерції — брак певних завдань радянського ладу в національній сфері або недокладність їх — чимало спричинилися до безперестанности еміграційної хвилі. Коли-ж політика радянської влади набула більш усього й чіткого характеру, ніж то було можливо за часів запеклої військової боротьби, і завдання її зробились вже популярними в тих колах, які раніше ставились до радянського будівництва байдуже чи навіть ворожо, а з другого боку — поповітрувалися емігрантські голови і розвивався націоналістичний чад, — починаємо чути інші голоси. Орган У.С.Д.Р.П., партії, що довгий час ставала в пригоді Петлюри при організації бандитизму на Україні, тепер уже з сумом заявляє: Сучасна дійсність на Україні показує, що в настроях українського суспільства, головним чином під впливом непу і голоду, сталися значні зміни. Ні українське село, ні город не можуть так-ж раніш масово й організовано піти за кличем "всенародного повстання" ("Соціалістична Дума", 6. V. 1923, сторона 3.). Есекевіський журнал лише забуває пояснити, чому саме голод і неспівлигули на зміну настроїв на Україні: перший своїм жахом споєднав всі верстви людности, а другий — поставив реально такі гасла, які потягли за собою ці верстви в самому широкому розумінню.

Ото-ж, пошевендавшись по закордоннах, побачивши навіть той демократичний лад, який вони хотіли були завести на батьківщині, та порівнавши особисті враження з інформаціями з України, українські інтелігенції почали пориватися до дому. Еміграційна хвиля припиняється, даючи місце протилежному явищу — хвилі рееміграційній.

* Ще в травні 1922 р. в Аргентині був "посол" У.Н.Р. — Шумицький. Аргентина — єдина держава, яка визнавала петлюрівську Україну (акт 5. березня 1921 р.), очевидно для законтрактовання живого краю з петлюрівської армії. Що-ж до Египту, то 8. лютого 1922 р. під №189 начальником генштабу ген.-хорунжий Петров (6. військовий міністер) лише голова "Україн. військ. т-ва в Египті" ім. гетьм. Ів. Мазепи на базиса товариства переїхав до Єгипту: "З свого боку я не можу повертати назад це робити тому, що умови життя нашого тут на еміграції надзвичайно тяжкі, — голодно з матеріальної боку. Праці, на яку можна було-б пристроїти хоч-б частину людей, немає".

(Дальше буде.)

НАЙНОВІША КНИЖКА "КОСМОС"

(Докінчення.)

Однак, сам перехід від періоду-мандричного життя до осіло-державного відбувається дуже поволі, і в багатьох народів затягується на довгі віки. За часів своєї давньої історії суспільне життя народів носить на собі знаки як епохи пережитої, так і той, що лишень надходить. Наприклад, новонароджена приватна власність довшо суєдіє з залишками громадської. І політичний лад лише помаху пристосовується до нових господарських умов. Тут справджується створена Марксом і Енгельсом наука економічного матеріалізму, що каже, що політичні форми мінються в міру того, як людина підпорядковує собі нові продукційні сили (напр., хліборобство), що викликають нові способи продукції та створюють нові продукційні відносини.

—Перехід від скотарства й мисливства до хліборобства ще не дає відразу зміни продукційних відносин, а з ними й зміни політичних форм. Живучи традиціями минулщини, поселенці тямлять і в нових умовах праці зберігти комуну. Маємо багато історичних документів, що свідчать, як на ранній стадії розвитку хліборобської громади і давніх Греції, і Германції, і Славян було збудовано на повній рівності, громадській власності і навіть колективній продукції. Але в самому хліборобстві лежить зерно нових форм продукції. Праця стала продукційнішою, дає більше чим того треба, щоб прогодувати самого працівника. Звідси постває можливість нагромадження продукції, багатства. Звідси — інтерес до приватної власности. Звідси також можливість експлоатації чужої праці. Звідси, нарешті, — розклад першої комуністичної солідарности.

Цим повільним процесом сповнено всю давню історію, і коли вона закінчується значним зміненням приватної власности та першим поділом суспільства на класи заможних і незаможних — приходять середовіччя. Процес цей, звичайно, не минає легко. Знедолені чіпляються за залишки колишньої комуністичної рівности, що здається їм райським життям, як що порівняти його до новонародженої несправедливости, нерівности. Старозавітне оповідання про райське життя перших людей, грецькі поеції про золотий вік, богато оповідають про колишній добробут у всіх народів, є висловом цієї туги бідного люду. Та не тільки туюго-поєзиею реагують люде на нові умови життя, — починаються також у суспільстві конфлікти.

Народжуються міста з їхнім цілком відмінним від сільсько-го побуту життям. Племенні ватажки мусять уступитися з владою перед тими, в чій руках сила й багатство, себто перед новонародженим земельним дворянством. Для нового політичного ладу вже не досить переказів звичаєвого права. Нові норми свого співжиття люде фіксують у писаних догмах, реалігійних і цивільних законодавствах: десять заповідей у Жидів з признанням власности "ближнього твого", драконове законодавство в Греції, десять мідіанних таблиць у Римі, саксонське "зерцало" в Германції, "Права Руськая" Ярослава Мудрого в Київі то-що.

У Египті середовіччя почалося за 30 віків перед Христом, у Жидів за 12, у Греції за 10, у Римляні за 8, у Германції в V—VI віках по народженню Христа, а в Славян у X—XI віках.

Приватна власність і нагромадження зайвни понад власне споживання допомагають розвитку торгу й ремесла. Цей розвиток ремесла й торгу, а також їхнього осідку — міст, є основним господарським процесом середовіччя. Разом з містами виростає й міщине економічно й політично мійська буржуазія. Коли вона вже так зміцнюється, що клас-

де свою печатку на все економічне й політичне життя, середовіччя приходять до свого кінця. Земельне дворянство або переходить на становище буржуазії, або-ж руйнується й переводиться. У згоді з більш тверезим дзівом світоглядом нової командної класи відмирають старі навірелігійні системи філософії й законодавства і приходять нові норми правопорядку, встановлювані в інтересах нових панів. Ці нові пані потребують шпаркого розвитку продукційних сил, розвитку техніки, чому більшого значіння набувають природничі науки. Страх перед природними силами, створені на людський подобу боги, реалігійні мрії про абстрактне добро й справедливість уступаються перед науковим досліджуванням сил природи і законів розвитку поділеного на класи людського суспільства. Так кінчається середовіччя, приходять новий час, час нагромадження торговельного капіталу та озалідніння народних мас.

Цей перехід від середовіччя до нових часів відбувається болізно й бурхливо, — може не менше тяжко, ніж сучасний перехід від капіталізму до комунізму. Повстання плебей і рабів за останні два віки перед Христом у Римі, селянські війни Західної Європи, Разін і Пугачов, — ось криваві етапи цього переходу. І предивна річ: у всіх цих повстаннях, так далеких одне від одного часом і місцем, ми бачимо надзвичайну схожість догадань: переросподді земельної власности, полєгкости в повинностях відносно гнібителської класи і держави, скасування боргів і т. д.

Регулярність цієї зміни-епох — давню, середовіччя та нової — звичайно подоколи перебивалася зовнішнім впливом. Так, напр., юдеїв саме підчас кризі їхнього середовіччя було загнано в полон вавилонський. Або ще приклад: у Центральної Африці, в племіо Ваганда, мандаринки зовсім недавно знайшли цілком розвинутий середовічний феодальний лад. Очевидно, що сутічка цього середовіччя з розвинутим європейським капіталізмом повинна зрушити нормальний розвиток господарського ладу.

В народі германської і романської раси середовіччя й початок нової ери відбувалися разом з реалігійно-сектанськими рухами, з більшою чи меншою домішкою комуністичних ідей та стихійними повстаннями селянської й робітничої голоти. Соціально-реформістська думка цього ча у будувала ідеали майбутнього уполічного соціалізму та вже на межях панования торговельного й промислового капіталізу завершилася теорією наукового соціалізму.

В Росії Татарська невольта і штучно підтримана нею феодально-удільна система на довгі часи затримали заострення класових протівств. Соціалістичний протест пошеволених дворян час через не виявлявся майже тільки в утєчах невдоволеності у степи та в організації козацтва. Руські нові часи, прихід торговельного капіталу, ми можемо через це класти не раніше, як на часи Івана IV, себто на другу половину XVI віку. З цього саме часу починається в Росії період селянських бунтів і повстань, що були стихійні і зле організовані, але протяглися аж до половини XIX віку. Важкі кінець цього періоду витворилися ідеології селянської утопії, збудовані на думці про якусь "вибраність" руського народу (слав'янофіліство, народниство) та на скіданню в одну купу поняття комуні і того поліційно-фіскального апарату, що ним була російська сільська громада. Але під цей саме час у Росії розвивується промисловий капітал, країна втягається в світовий капіталістичний обіг, і визвольний рух перейшов у формі загально- пролетарського

(Продолження на 4-ій сторони.)

НОВА ЦІННА КНИЖКА!

Ми дістали з Європи дуже цінну книжку для кожного свідомого українського робітника і фармера, написану А. Богдановим, п. н.

Початковий Курс Політичної Економії

(В ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДЯХ)

Є це перша того рода книжка в українській мові. Книжка має 127 сторін дрібного друку в самих питаннях і відповідях. Неодинак робітничий, що читає в ній матеріали про політичну економію з інших книжок і не міг все зрозуміти, має тепер спомогу вирішати незрозумілі, бо в цій книжці є 300 ріжних питань в обсягу політичної економії і довші або коротші відповіді на них.

ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS.,
WINNIPEG, — — MANITOBA, — — CANADA.

УВАГА! — ДІЯСНА НАГОДА! — УВАГА!

Повідуємо всіх наших читачів, котрі силадють собі бібліотеку і дорозать кождо-доброму книжкою, що тепер мають нагоду набути всі числа журнала

"ГОЛОС ПРАЦІ" ЗА 1922 РІК

оправлені в одну гарну книжку тільки за \$2.00.

Книжка має в собі числа "Гол. Праці" за місяці: цїтень, май, червень, липень, серпень, вересень, жовтень, листопад і грудень на суму \$1.95, оправа і вишивка коштують \$1.05, що разом вносить \$3.00. Ви маєте тепер нагоду дістати цю прегарну книжку тільки за \$2.00. Спішіть за замовленнями, бо сильність книжок не велика. Колись пізніше неодинак з нас хотів би мати таку книжку, але тоді БУДЕ ВЖЕ ЗА ПІЗНО.

Замовлення разом з грошми посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man.

ЖЕНЩИНИ-РОБІТНИЦІ! ЧИТАЙТЕ І ЯК НАЙДАЛЬШЕ ПОШИРЮЙТЕ СЕРЕД ЖЕНЩИН-РОБІТНИЦЬ

свій місячний журнал

Голос Робітницї

який містить цікаві статті про рух серед женщин-робітниць в цілому світі, популярні наукові статті, оповідання, вірші і т. д.

Передплата вносить: на рік 1.00 долар; на піврік 60 цт. Поодинокое число 10 цт.

Передплату і замовлення належить слати на адресу:

THE VOICE OF WORKINGWOMAN
Ukrainian Labor Temple
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ РОБ. ЗАП. ТОВАРИСТВА!

ОРГАНІЗУЙТЕ ВІДДІЛ Р.З.Т. НА ПРОВІНЦІ!

За ініціативою Товариства Укр. Роб. Дім розпочато в Канаді організацію Робітничого Запозомого Товариства (в скороченню — Р.З.Т.).

Щею Р.З.Т. є створити касу взаїмпомочи, з якої мають помагати членам Р.З.Т. в разі якогось тяжкого з ними випадку або слабости. На случай смерті свого члена, Р.З.Т. має давати поміч його сімі або родичам у формі виплачування певної суми помертвого, залежно від того, як задовго такий робітник був членом Р.З.Т.

Кождий робітник, працюючи у фабриці, копальні, в лісі чи при якійбудь іншій роботі, є наражений на ріжні тяжкі випадки і на слабости в наслідок ненормального життя. Хто йому тоді поможе?

Треба за здоров'я старатися, щоб забезпечити себе і свою сімію на всякий випадок, сотки яких трапляються річно. Для цього треба тепер стати членом Р.З.Т.

Сім членів на провінції можуть зорганізувати відділ Р.З.Т.

За інформаціями, апплікаціями і статутами звертатися до головного заряду Р.З.Т. в Вінніпегу. Статут і апплікації до поодиноких робітників на провінції не видається, а лише до відділів. Тому старайтеся засновувати відділ в своїй місцевости.

Зголошуватися за інформаціями до:

WORKERS BENEVOLENT SOCIETY,
UKRAINIAN LABOR TEMPLE,
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — — Winnipeg, Man.

* "Українська еміграція", збірник 1. Стор. 14. Прага, 1922. Очевидно, видання шовалістичного Укр. Громадського Комітету.

СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

ПРОСВІТНИЙ КОМІТЕТ ПРИ РОБОТ.

Кілька тижнів тому видав відомо-го в нас просвітний комітет, який під час будови УРД перетав був існувати. До цього комітету входять члени від відділу УРД, жіночо-робітничого товариства "Злука" ім. Розі Люксембург і товариства "Прогреси" ім. Тараса Шевченка. Цією цілю просвітний комітет устроювати мітинги, давати відчити, лекції, і устроювати дебати. Лиш один місяць часу улаштував відтворення УРД, лиш кілька тижнів тому видав, як відомо, роботу просвітнього комітету, а яке зроблено за той час багато на полі просвітнім.

В неділю, 23-го вересня, в. р. заходом "Людського комітету" устроено відчит, який виступив т. М. Сміт на тему "Розвиток професійного робітничого руху в Канаді і причини теперішнього його розвалу".

В неділю, 30-го вересня відбувся масовий пропагандний мітинг, устроений тим же самим комітетом. На ньому митингував Будувальний альянс офіційно справоздання з усієї роботи. На мітингу представилися т. П. Давидук, Віл Ком Будови промислових підприємств К. Б. т. М. Трансильський, Товариш О. Кунька і А. Пура — секретар і касир — здали фінансове справоздання, а т. А. Мороз, М. Касінчук і П. Орсько, як контролери, потвердили справоздання. Від просвітнього комітету промовляла т. Л. Дубас, М. Сміт і т. Ка Добвицук.

Тов. Дубас казав про труднощі, які прихизаються пережити під час будови УРД. При кінці своєї промови бесідник поклав на Ком. Будови і всім робітникам за їхню неспину в наближенню до будови УРД.

Т-ка Добвицук звинувачувала робітників і робітницю до спільної праці, до організації, до просвітня.

Довшу промову вголосив т. Сміт, який говорив на тему про злобути українських робітників і фермерів в Канаді. Бесідник вчинив всі наші моральні і матеріальні злобути а також згадав невдалий процес "Укр. Роб. Вістей" спровокований укр. патріотами. Відтак бесідник вернувся до місцевої історії українського робітничого руху, згадав про довгі, який ще тяжить на УРД і завивав присутнім до зложення добровільних жертв на загалу ціля. Всіх грошей зібрано готовкою \$146.00. Належить взяти під увагу і те, що місяць тому видав, саме під час отворення УРД зложили майже ті самі товариші і товаришки поверх \$500.00.

Жертви на сплату довшу УРД в Транскова зложили садиучі товариші і товаришки:

С. Мовсіанко	25.00
С. Дубас	25.00
М. Сміт	25.00
П. Давидук	10.00
В. Юрчинський	10.00
П. Орсько	5.00
І. Трансильський (Сейнт Боніфес)	5.00
С. Гуверія	5.00
С. Юрко Крацьке	5.00
Аларді Крацьке	5.00
Н. Базилевич	5.00
Гені Вовчина	5.00
Ана Вербицька	5.00
Ю. Баранецька	1.00
С. Павшук	1.00
М. Мойсеїч	1.00
А. Николок	1.00
П. Ромець	1.00
Ф. Касин	1.00
Т-ка К. Гуверія	1.00
Т-ка Кракалович	1.00
Т-ка Мартинюк	1.00
Т-ка Ю. Юрко	1.00
Н. Краєвопора	1.00
П. Грабоць	1.00
А. Гуверія	50.00
Т-ка Касинчук	50.00
Разом	\$146.00

Просвітний Комітет складає ширшу подяку всім жертводавцям. Також проситися всіх укр. робітників і робітниць в Транскова, щоб улаштуали наші мітинги і лекції, які відбуваються кожної неділі по полудні. Комітет постарався від себе дати кожній деляці свіжих бесідників і бесідницю.

Приходить на мітинги кожної неділі і кавіте ваших знакомих. В нас і наша будучність, тому горніться всі до науки.

За просвітний Комітет,
Анастасія Репетивська,
секретарка.

Лондон, Онт.

Заходом відділу УРД в Лондон, Онт. відбулося тут дня 23 вересня в. р. масове віче. Предсідатель віча тов. В. Вандзюк покладав до слова тов. Н. Гуцуляка, який говорив про крпшу в цілому світі. Цілях дів годінні бесідник говорив лише до малої горстки робітників. Хоча в Лондоні є досить споре число українських робітників, то робітничими справами вони зовсім не цікавляться і в віче трудно їх стягнути. І не тільки робітничі інтереси є зовсім для них байдужі, але вони ще в прозивають свідоміших робітників ріжними прівішаними. Затуманені повніським каздалом і "національним" шовінізмом, ці робітники виступають проти своїх власних інтересів, про що в самі не знають. Не знають і не хочуть знати про це, що до роботи йдуть до тієї самої фабрики що в робітників інших народностей і що у

власителя фабрики нема ріжності якої то моті, коли лише добре робить; та коли з него було більше зиску. А як знова нема в фабриці роботи, то фабрикант зовсім не клопочеться про те, що твоє життя і діти будуть їсти — також без огляду на те, якої то народности.

Отож пам'ятайте товариші робітників і робітницю, що вороженці із за національностей, це лише вода на млин фабрикантів капіталістів. Нам робітникам не треба морочити своїх годів національним шовінізмом, бо така морочка видумана капіталістичними наймитами лише на те, щоб робітників не могли ніколи порозуміти своїх спільних класових інтересів, що-б не звязалися разом до боротьби проти гнобителей. Бо доки між робітниками буде існувати вороженецтво із за національних приваженностей, доти всім нам викам дармолад буде добре поводитися, доти робітники будуть на тхх неробів правивати.

Гей, доподібні робітнички! Вступайте в робітничі організації, не оставайтесь позаду свідоміших робітників інших місцевостей. Не забувайте, що капіталісти цілого світа організовані силлою — без ріжності нації. Національних ріжниць в них немає, коли приходиться їм залучити в одній фронт до боротьби проти робітництва. Тож нам робітникам також треба брати примір з капіталістів і ужити проти них ті самої методи, себто залучити всі свої сили в один робітничий фронт проти фронту капіталістичного.

Хай же спільний робітничий фронт!

І. Дикун, секр.

Кічнер, Онт.

Заходом відділу Укр. Секції Робітничого Руху Канади відбулося тут на днях масове віче. Предсідатель віча тов. Коурба покладав до слова т. Гуцуляка з Торонто. Тов. Гуцуляк говорив про робітничий організаційний рух в цілому світі. Лише робітничі організації в Канаді в Комуністичну Партію зуміють повести працюючих дійсним шляхом до визволення.

Що до повстання робітничих організації на американським континенті, то вони повставали повільно. В давніших часах, коли техніка ще не була так сильно розвинена як нині, робітничі організації зовсім не існували. Але згодом, як техніка більше розвинулася, то почали повставати й гуртки організованих робітників в юнії. Такі початкові робітничі організації не мали ще певних усталений форм, але буд-що-будь це вже був обов протесту зі сторони робітників проти їхніх працеводівців.

Відтак на взір юній в Злуч. Державах й канадське робітництво почало організуватися. А що в Злуч. Державах техніка була більше розвинена як в Канаді, тому то канадське робітництво пішло під стиг новозаснованої в 1886 р. робітничого юнії в Америці під назвою "Американська Федерация Праці". Однак коли ця організація показала ніжні слабкості назидницькою, коли провідники цієї організації майже являв виступували в буржуазній — частине садиомішого робітництва в Канаді прийшла до того переконання, що також деркались дальше такої робітничої організації, провідники котрої робили на шкоду робітництва. Щоб би протидіяти цьому, повставали ріжні більш і менш організації революційного характеру. В останніх роках повстала Робітничая Партія Канади і комуністичною програмою. Це є нині однією робітничою організацією, що веде робітництво до дійсної побідки. Однак комуністична партія веде робітництво цілого світа до крайньої будучности.

І час недалекі, коли робітництво побудеае шувравити, що підінаються під імя робітничої класи а в дійсности ведуть роботу на її шкоду. Гомерски, Лувія та прочі зрадники робітництва, що виступують в можнім світа цього — являв й потайки, а в очач невідомого робітництва ухлядуть за їхні провідники, мусять уступити місце дійсним провідникам робітничого руху.

Хай же дійсна робітничая організація — Робітничая Партія Канади, котра є лише однією в цій країні, що введе робітництво з капіталістичного робства!

Никола Лойк, секр.

Никола Лойк, секр.

Никола Лойк, секр.

Никола Лойк, секр.

Никола Лойк, секр.

Никола Лойк, секр.

Никола Лойк, секр.

Никола Лойк, секр.

Никола Лойк, секр.

Никола Лойк, секр.

Никола Лойк, секр.

Никола Лойк, секр.

Никола Лойк, секр.

Никола Лойк, секр.

Никола Лойк, секр.

Никола Лойк, секр.

Нині неділя. Навіть і світе писмо говорить, що шість днів працює, щоб як курка из тоби потрапила, а сього відпочивав, щоб ошит зрослася. Ну, а як не з тих, що не вірять в дійсність. Віро шире, в другий напамінок, щоб віршити в свята дійсність; щоб не байдужіми, не хирляти, але щоб крившало в віри справедливого нового бога, нового комуністичного життя.

Отож нині неділя, день семий і відпочиваю. Попой, що придбає, зробив все, що потрібно, дір під кушем горілиць і динько в далеку дачечім сивого меча. Дриві змарок так і снується в тій збуковій ісе-світній безодні, перебігають, одна друго, немов хрещка граються кругом новца. Лежу я і стежу очима за кожним поковом тих молодих змар, за їх історію історію кудись далеко.

А коли ш хмар заслонять сонце, то мені чогось робиться жаля за сонцем й здється, що колінь тхм міг, то забрав би всі ті поков хмар і почивав би там, де меча сонца. Бо і як же можна заслонити само серце небесної краси. О, як я люблю сонце... А в нас сніг же такі люди, що не люблять сонця — люблять лише туму і в тьмі бродить шівні виками. Е жов і такі люди, що їх сонце огриває, але мило то вони оставать холодимим, як крига леду.

І чогось дивно стає. Коли в одне відчинив в хмарі, в ці хмарі, котрі наче кривом закрили сонце, — жу-же вітре, подув-тхмі сильніше, вратуй це тепле сяє сонця...

Чудні й дивовижні ш хмарі, — одні як виче сурорі, валькі, в другій легкі і рухливі. Навіть якісь прівіди виторюють з себе — одні више, другі нише, ніше та ще нише. Ш навивши, це робота меса, виші — пива архистратя, це виші — генерала митризм, це виші — архидеуховство, а навивше, це вже царі, королі, князі і мшюк золота.

А чорті батька, вже я очам своїм не вірю. Чи це прівіди, чи дійсність.

Еге, не дійсність. І не тільки я один не бачу і анаю, але в бачуть не і знають мліони робітників і фермерів. Бачуть, що ці прівіди не на неби, а такі ось тут на землі, як бо-ложком ослісь на карках робітничого дожда. Чотир'ячоні ділної вошні неробів-жиролоді: агаринювані тиши архистратя, вівьско, поповство і князівство. Воничим струпом ослось те все на тілі робітних мас і блаженству в веданню проституційного життя коштом другий.

А мої сусіди нероз "роскакуют" мені, що так бо велит і так має бути. Еге, але не докажуть який бог, бо кромі бога земних я не анаю інших.

Правда, є бог Природи, одній бог дарував рівне життя для всіх. Бог Природи дав повітря, воду, сонце, вітер, холод і тепло для всего живучого, а тут меса: класа науночів і класа повелювачів.

День семий для відпочинку. Так, — ніхто не перечить, що воні так є. Але той відпочивок є лише для тіла, а не для мізку. Тому повинність кожного фермера і робітника бодей неділями зарплати свій мшюк до думання. Цілими тижнями працюємо фізично, а неділями працюємо умово. Фізично працюємо до тхх, про котрих була више мова, а умово працюємо над собою і для себе. Читай дісно робітничу літературу та над кожним прочитаним словом думаймо, щоб аж черп на голову трішшав. А що дайдем до того, що трутнів-неробів зі своїх карків скинемо, та заставимо їх до корисної роботи.

Ось хуше чути... гремит. А вам фермери байдуже, — де не гремит і що не так гремит. Ви лише знаєте, що ш нині у нас неділя і ви по тяжкій шотенжерній праці маєте спати. Спите й не знаєте, що вже сонцяко півнішав під поладне. Але вже товариші встаєт, как вже вступилися в темніх куті і ставі під сонцем... ось тут, тут, біля мене, а тоді разом прівисаючись, де то гремит, в котрій часті світла. А може то гремит тут...

"Гей, Андрію, Степане, Олексю, Трохиме! Вставайте, виходіть сюди на полизну; новина цікава для всіх працюючих, для всіх тхх, що живють з праці своїх рук".

Тож скажітьте уважно, що буду говорить. Від 1914 року, як по нинішній день, греміло в неби, греміло в повітрі, греміло на воді і від дождю, на землі і під землею; греміло в хаті і в стодалі, в долах, словом всюди греміло. Картина дикої гремілі пересувається перед нашими очима, наче кіноматографічній образці. Чим день, чим хвилина, то все нові картини представляються. Перші картини вже промайнули з перед наших очей, лиш заставало за ними та потягнули за собою — Николу, Франца, Вильгельма і прочіх. Божих ставців, до яких темний Прокім молився, вже не стало й ніхто їх тепер не бачить. Другі знова картини — з Лоддями, Альфонсами та іншими також пересуналися з перед наших очей. Буржуазія всего капіталістичного світа стогне, охкає — ая, ая, наче хоря на ріжках в середній. Провідники на буржуазних постах не можуть довше адержатися в резинугоуті, бо... врібать... різачка ще й яка. Ов, як рібать... А дж чого причина?

Нам фермерам і робітникам треба необхідно знати причину тих резинацій буржуазних провідників. А ось вона. Всесвітній реакції не вдалось докониати свого зарварського діла на Радянських Республіках. Ні більшокалі розбшичаків налади їхнього задрепного війська на Радянській Республіка не аділяв нічого. Працюючий народ колішньої "недімно" дав юрим крукам насажити вісьмі і те-

пер на вітлий від сосуви землі по трохх оживає. Реакція пошлася в адорезельні дурні, рас собі чуби із за недлачі здійснення свого зарварського аляну. А робочі маси в буржуазних не краях чим день, чим година, е-сцайдомляються та прамують до крайшого життя по тім дорозі, по котрій прийшли до влади робітники в Радянських Республіках. І ось тепер гродем розноситься по всій асезельній голос робітних мас: "Дові в праствство капіталістичної реформи, дай животи Ради, земля-фермерам а фабрици робітникам!"

Чим чуєте ви товариші фермери? Це лиш слова, але за тми ще я салудують діла. Не заждітьсь, аж вислукайте мене до кінца. Осу і не вам один примір: В Китаю револьта, в Японії — землетрус, в Аргентині — страйк (западлений тишено), в західній Канаді як в Едмонтоні і в Хьюстоні — страйк, а в Новій Скошії — страйк, у Вест Вірджинії — страйк, в Нью Йорку — страйк друкарів, в Мексиску, Еспанії, Італії, Греції — револьта, в Болгарії — початки револьта; Німеччина і Польща — го-вадяться на козеві; в Східній Галичині вже опят панські штирци горять, румунські бояри бють воші зубами — одним словом ситуація в теперішнім моменті така, що подібної історії не знає. А знаєте ви, товариші фермери, сусіди мої, що це воно значить? Егеж, ви все спиваєте на брак часу, а в дійсности ви не хочете щоб дождіться, що діється в світі. Чую я від вас, товариші фермери, подібне вже не від тепер, та не хочеться мені в це вірити.

Не забувайте, що робітництво по майних і фабриках тепе працює — часами не менше вас, але поза те вистарчає вам часу й ца читання.

Отож і фермери повинні знати достаточо часу на самоосвечення. Будучи очитаними, фермери зуміють розрізнити нм від діл, зрозуміють хто їх ворог а хто ні, та не дадуться більше нагати всяким самозванчим патріотам від всяких бурів, елеваторів, правосаваих церков і т. н. Все сотих разів обдумували нас всякі дурини — то національними божидами, то євоболом, то конфіскованим нашого майна і на все і за все агадальне брали від нас долари, долери і ще раз долари; брали всі, що лиш ахотіло... Просто жах бере, коли припадеться всі ті злеки тих чорних круків, які запозили нам жүдземним фермерам і робітникам цюдуху. Але так як всякому ліхотві має прийти кінець, так і з цим лихом сталося. При помочи робітничої літератури і преси "У.Р.В." ми по части зрозуміли потайні стежки патріотів до наших кірків по зелені, та погороду до всіх чорних ми тепер відумуємо. Своїми робітниками і фермерами вдиляють на тхх зрадники української національної справи з погороду і виступають проти них на кожнім кроці. Проти такої самої свавільства зі сторони буржуазних служавців виступає свідоме робітництво і селянство у всіх краях. Працюючий народ в цілому світі хоче правди і добродруту для всіх працюючих, прамую до знесення клас і заведення такого сусупільного ладу, де не буде експлуатації і експлуатованих. Хай згине приватна власність, яка є корнем всякого нещастя для працюючого людства, а на те місце хай застане братерство, рівність і воля.

Оттакі качу здузе з грудей мліонів класово свідомих чорноробів і вириваним дзвінком гономом розносить від краю до краю цію земною кулі. І чим чуємо ми фермери той громолий клас? Чи розуміємо ми його? Так, чуємо, лиш не всі. Чуємо чей відомінь лиш одніишні, — котрі не сплять. Збутована душа вічного раба вже не заколивається до сну в той час, коли цілий робітничий світ починає поступено торощити буржуазні трони, розривати кайдани неволі й відліжного рабства. Бо той вчораший штирци раб вже зрозумів свою силу, зрозумів, що пан-Гитліт обріднали його серед білого дня та його мольдовому працю ліново вжардася.

На тім вітчу, а коли кохете дешо більше від мене вчути, то приходіть другої неділі на те саме місце; лиш прошу — трохи ранше.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

НОВА, ДАВНО ОЧІКУВАНА, ЦІННА КНИЖКА!

Повідомляється всіх товаришів, що "Українські Робітничі Вісті" одержали з Берліна, від Видавництва "Космос", порівняно невелике і ограничене число тільки що виданої ним в українській перекладі незвичайно цінної книжки скрізь нині відомого комуністичного письменника і теоретика Н. Бухарина, п. н.

"ТЕОРІЯ ІСТОРИЧНОГО МАТЕРІЯЛІЗМУ".

Є це популярно написаний підручник марксистської соціології, з якого вже нині вчиться пролетарське студентство в Радянських Республіках, і з яким не можна порівнювати жадного дотепер виданого твору, що викладає історичний матеріалізм. Є це незвичайно цінний твір, на який давно вже очікував жадний знання пролетаріат всього світу. Без цієї книжки не може обійтися ні один свідомий робітник. Кожен робітник, що хоче правильно розуміти основу науки великого пролетарського учителя — Марла Маркса, і правильно розглядатися в ході подій та розуміти складну буржуазну "хитру механіку", повинен вчитися з книжки Бухарина — "ТЕОРІЯ ІСТОРИЧНОГО МАТЕРІЯЛІЗМУ", визнаної вже за найкращий підручник для науки по цьому питанню.

"ТЕОРІЯ ІСТОРИЧНОГО МАТЕРІЯЛІЗМУ" Бухарина — це обемиста книжка в 326 сторін білого друку (великого формату); друкована на дорогім книжковім папері, в незвичайно гарній сильній оправі з витисненням наголовком книжки і назвиском автора на окладці і з таким же витиском золотого коліру друком, з додатком назви Видавництва "Космос" та на хресті обгорти.

ЦІНА ЦІЙ КНИЖКИ ВИНОСИТЬ ЛИШЕ ДВА ДОЛАРИ.

Накладом "Укр. Роб. Вістей" вийшли з друку садиучі нові книжочки:

З ЖИТТЯ ПЕРВІСНОГО ЧОЛОВІКА І СУЧАСНИХ ДИНУНІВ. — В. Лункевича, незвичайно цікава популярно написана наукова розвідка з численними ілюстраціями; ціна ..... 25 цт.

ЛЮДСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В ПЕРЕДІСТОРИЧНІМ РОЗВИТКУ. — П. Костенка, одніюка того рода наукова розвідка в українській мові, дуже потрібна для кожного, що студіє соціологічні науки; ціна ..... 10 цт.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts., - - - Winnipeg, Man.

продукційних сил і нагромадженнями "богацтва" утворене людською можливістю повернути до комунізму, але не до комунізму первісних злиднів, а до озброєного всіма придбаними техніки, всім нагромадженням богатством, до комунізму, що всім трудящим людям дає можливість причастилися до дїл людської культури.

Під знаком скасовання соціальної нерівності, під знаком зникнення клас і експлуатації людини людиною, під цим от знаком стоить тепер людина, що в одній і тій самій людині є і виробник і споживач. При допомозі робітничої літератури і преси "У.Р.В." ми по части зрозуміли потайні стежки патріотів до наших кірків по зелені, та погороду до всіх чорних ми тепер відумуємо. Своїми робітниками і фермерами вдиляють на тхх зрадники української національної справи з погороду і виступають проти них на кожнім кроці. Проти такої самої свавільства зі сторони буржуазних служавців виступає свідоме робітництво і селянство у всіх краях. Працюючий народ в цілому світі хоче правди і добродруту для всіх працюючих, прамую до знесення клас і заведення такого сусупільного ладу, де не буде експлуатації і експлуатованих. Хай згине приватна власність, яка є корнем всякого нещастя для працюючого людства, а на те місце хай застане братерство, рівність і воля.

Оттакі качу здузе з грудей мліонів класово свідомих чорноробів і вириваним дзвінком гономом розносить від краю до краю цію земною кулі. І чим чуємо ми фермери той громолий клас? Чи розуміємо ми його? Так, чуємо, лиш не всі. Чуємо чей відомінь лиш одніишні, — котрі не сплять. Збутована душа вічного раба вже не заколивається до сну в той час, коли цілий робітничий світ починає поступено торощити буржуазні трони, розривати кайдани неволі й відліжного рабства. Бо той вчораший штирци раб вже зрозумів свою силу, зрозумів, що пан-Гитліт обріднали його серед білого дня та його мольдовому працю ліново вжардася.

На тім вітчу, а коли кохете дешо більше від мене вчути, то приходіть другої неділі на те саме місце; лиш прошу — трохи ранше.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.

Семен.